Clubul
mincinoșilor

Clubul *mincinoșilor*

MEMORII

Traducere din limba engleză de
Paul Slayer Grigoriu

MARY KARR

Narator

The original title of this book is:
The Liars' Club: A Memoir, by Mary Karr

Copyright © 1995 by Mary Karr. All rights reserved.

This edition published by arrangement with Viking, a member of Penguin Group (USA) LLC, a Penguin Random House Company

© Publica, 2014, pentru ediția în limba română

ISBN 978-606-8360-90-4

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Karr, Mary
Clubul mincinoșilor : memorii / Mary Karr ;
trad.: Paul Slayer Grigoriu. – București : Publica, 2014
ISBN 978-606-8360-90-4

I. Grigoriu, Paul Slayer (trad.)

3821.111(73)-94=135.1

NARATOR este o marcă înregistrată a editurii PUBLICA

EDITORI:
Cătălin Muraru
Silviu Dragomir

REDACTOR:
Doru Someșan

DTP:
Florin Teodoru

DIRECTOR EXECUTIV:
Bogdan Ungureanu

DESIGN:
Alexe Popescu

CORECTORI:
Rodica Crețu
Tudorița Șoldănescu

cuprins

introducere *7*

mulțumiri *21*

partea I

unu *27*

doi *53*

trei *83*

patru *111*

cinci *145*

șase *171*

șapte *197*

opt *219*

partea a II-a

nouă *245*

zece *271*

unsprezece *289*

doisprezece *311*

treisprezece *335*

partea a III-a

paisprezece *369*

cincisprezece *395*

introducere

Cu puțin timp înainte ca mama mea să moară, tipul care îi refăcea faianța din bucătărie a scos din perete o placă cu o gaură neverosimil de rotundă în ea. S-a lăsat pe spate stând în genunchi și a ridicat bucata de faianță astfel încât soarele, care pătrundea prin vechile perdele galbene, a părut să treacă prin gaură ca un laser. Ne-a făcut cu ochiul mie și surorii mele, Lecia, apoi s-a întors către mama cu părul alb, care stătea aplecată peste exemplarul ei din Marc Aureliu și peste un bol de chili care-ți desfunda sinusurile, și a aruncat sarcastic:

— Doamnă Karr, asta pare o urmă de glonț.

Lecia a spus imediat:

— Mamă, nu e de când ai tras în tata?

Și Mama a ridicat ochii îngustați, și-a împins ochelarii în josul nasului de patrician și a spus, foarte blazată:

— Nu, e de când am tras în Larry.

Apoi și-a mișcat scaunul cu rotile către un alt perete și a adăugat:

— Aia de acolo e de când am tras în tatăl tău.

Asta vă spune de la bun început de ce am ales să fac din *Clubul mincinoșilor* o carte de memorii, și nu o operă de ficțiune: când norocul îți scoate în cale asemenea personaje, de ce să-ți bați capul să inventezi chestii? Vă dă un

indiciu și despre firea rebelă a Mamei și despre măsura în care – deși nu mai bea demult când a murit – și-a acceptat isprăvile trecutului fără să se rușineze prea tare.

Le-am avertizat în prealabil pe Mama și pe sora mea Lecia în legătură cu evenimentele pe care aveam de gând să le descriu pe hârtie și mama mi-a spus de la bun început:

— La naiba, dă-i drumul, descarcă-te... Dacă mi-ar păsa cât negru sub unghie de părerea celorlalți, aș face prăjiturele și m-aș duce la APP*.

Lecia – un spirit mai circumspect – m-a încurajat la rândul ei, de vreme ce aveam o nevoie disperată de bani pentru o mașină (căci eram mamă singură în Syracuse, New York, unde autobuzele circulă prost și zăpada căzută se măsoară în metri). Nevoia de bani este una dintre cauzele cele mai nobile în neamul nostru, dar Lecia m-ar fi sprijinit în orice proiect aș fi întreprins. („Pornești într-o razie ucigașă. Bun așa, sunt mulți ticăloși care trebuie omorâți.")

Am mai avut o surpriză plăcută după ce *Clubul mincinoșilor* (și mai târziu sora lui, *Cherry*) a fost publicat: cum lucrurile din trecut nu au mai fost subiecte tabu în familia mea, nivelul de sinceritate din clanul meu a cunoscut o creștere spectaculoasă. Nu mai trebuia să ascund predispoziția din trecut a Mamei de a se îmbăta și de a mânui arme de foc în public sau numărul căsătoriilor ei (șapte – două cu tatăl meu, muncitor în industria petrolului din Texas).

Pe măsură ce anumite lucruri care odinioară ne arseseră pe dinăuntru și aproape ne decimaseră clanul au fost difuzate de o sută de ori, în mod ciudat ne-am obișnuit cu ele. Puteți să-i spuneți terapie prin aversiune, dar lucrurile

* Asociația Părinților și Profesorilor, în original PTA (Parent-Teacher Association), organizație care urmărește înlesnirea participării părinților la procesul de învățământ (n.t.).

au mers mai în adâncime. Ne-am vindecat mai bine – deși asta nu fusese niciodată ideea – prin expunere. Am reușit cumva să acceptăm catastrofele noastre trecute. Grecii numesc asta catharsis.

O întâmplare hazlie: o realizatoare veselă a unei emisiuni matinale din Houston, unde sora mea republicană avea o afacere foarte mare în domeniul asigurărilor, mi s-a adresat odată în timp ce se filma și mi-a spus (cu tonul vioi pe care l-ai folosi pentru a cere rețeta unei prăjituri cu stafide):

— Cum e să încerce mama ta să te omoare cu un satâr?

Probabil că zâmbetul lucios ar fi rămas la locul lui pe buzele ei rujate în așteptarea unui răspuns suficient de vioi din partea mea, dacă sora mea – care era chiar lângă platoul de filmare – nu ar fi strigat:

— E de căcat rău.

Așa că m-am prăpădit de râs, apoi cameramanii au avut mai mult de muncă și a trebuit să luăm toată filmarea de la capăt.

În paginile ce urmează veți fi martorii poverii cumplite pe care a trebuit să o poarte Lecia încă din școala primară în efortul de a o împiedica pe mama noastră combustibilă să ardă de tot. Pe la unsprezece ani, Lecia nu doar că știa să manevreze un schimbător de viteze, ci reușea și să-l convingă pe polițistul rutier obișnuit să nu-i dea amendă, spunându-i că-și uitase acasă carnetul: *Domnule polițist, o reped pe surioara mea acasă la mămica, fiindcă are o febră de mă frige pe mâini, mititica de ea.* Treaba mea era de obicei să arăt jalnic. (Am mai spus-o și altădată, când sora mea își va scrie memoriile, eu voi apărea mereu ori vomitând, ori făcând pe mine, ori plângând.)

Oricât de personale ar fi asemenea povești pentru mine, într-un fel nu mă mai privesc, de vreme ce – după

zece ani – nu mai sunt persoana care a scris *Clubul mincinoșilor*. Promovarea unei cărți la atâta vreme după ce a ieșit de sub tipar te transformă – după cum spune romancierul Ian McEwan – într-un angajat al fostului tău eu. În afară de lectura la cerere a anumitor fragmente, n-am mai deschis cartea de când am înregistrat varianta audio și nici nu-mi doresc să o fac.

Însă primesc în continuare de pe urma ei răsplata cea mai strălucitoare: cititori care înțeleg. Când dau autografe pe cărți după o sesiune de lectură, mereu e câte cineva care stă până la sfârșit și mă ia deoparte și în timp ce auditoriul se golește în jurul nostru, aud povestea de familie neverosimilă a unui străin. Oamenii mă aleg pentru asemenea confidențe pentru că se gândesc că îi voi înțelege și nu exagerez când spun că îi înțeleg de fiecare dată.

Dar prima oară am pornit la drum cu o groază care-mi paraliza sufletul, temându-mă că oamenii pe care îi iubesc cel mai mult vor fi batjocoriți ca niște monștri, iar eu voi inspira mila cuvenită unui orfan din romanele lui Dickens. S-a întâmplat opusul. În orașele din toată țara, cititori din toate clasele și categoriile îmi povesteau despre copilării care, evident, erau diferite de a mea în ceea ce privește efectele pirotehnice vizibile – incendii și averi risipite. Dar sentimentele erau identice. Mergând dintr-un oraș într-altul, am simțit cum se strânge în jurul meu o comunitate.

Chiar și clanul în aparență cel mai perfect a avut partea sa de greutăți.

— Fac parte dintr-una din familiile acelea ideale care ți-ai dori oricând să te adopte, mi-a spus femeia elegantă din Chicago.

Dar tatăl ei, medic, s-a trezit cu un proces nasol pentru malpraxis. În fiecare seară, din shakerul de argint curgeau mai multe pahare de martini. Se zvonea că s-ar fi dat la asistenta lui.

— Ce s-a întâmplat până la urmă?

Eram fascinată.

— Ne-am descurcat, mi-a spus. A trecut.

Dar nu înainte ca el să treacă cu Cadillacul peste bicicleta ei într-o seară alcoolizată și nu înainte ca mama ei să-l amenințe că divorțează. La fel ca mine, stătuse trează și simțise cum fundamentele metaforice ale familiei ei se clătinau când părinții ei răcneau unul la altul în chip de monștri.

Nu pentru toți cei pe care i-am întâlnit asemenea perioade haotice au fost doar momente izolate în cronologia familiei. Părinții unui tip, traficanți de droguri, îl târâseră peste multe granițe cu săculeți de heroină lipiți sub salopeta lui de pijama. Altă femeie, pe când avea cinci ani, o văzuse pe mama sa alcoolică cum se spânzurase, în timp ce ea încerca să-i acopere ochii fratelui ei sugar.

Aceste povești au desființat mitul conform căruia asemenea drame familiale tulburi te condamnă la o viață trăită în camera din spate a unui spital de boli mintale. Cei mai mulți dintre acești oameni păreau – cel puțin la suprafață – să fi trecut peste anii tulburi în care crescuseră, fără să rămână blocați.

Psiholoaga dintr-o librărie din Portland a vorbit chiar despre puterea povestirii asupra vieții ei. Fusese crescută de o femeie cu schizofrenie cronică, cu hainele de școală alese de Dumnezeu Însuși, care îi dădea mamei ei instrucțiuni prin radio. Fata învățase (cum făcusem și eu) să se strecoare în casele altor oameni. La colegiu avusese nevoie de psihoterapie ca să-și învingă depresia. La cincizeci de ani era îmbrăcată cu o pelerină Burberry*, fericită în căsnicie și cu copii mari. În plus, păstra o legătură apropiată cu mama ei, ale cărei schimbări de dispoziție

* Firmă de îmbrăcăminte de lux (n.t.).

se atenuaseră cu noile medicamente și cu stresul mai mic adus de vârstă.

Femeia din Chicago mi-a spus că supraviețuise prin povești. Aceasta e esența terapiei tradiționale: repovestirea poveștii familiei. Vorbește despre ceva, spune o vorbă înțeleaptă veche și te vei simți mai bine. Din povestiri despre copilărie această femeie și-a construit un sine care nu era nici rupt de trecutul ei, nici împotmolit în el.

În dorința noastră solitară de a ne asigura că ne comportăm cum trebuie în mijlocul unor familii izolate, experiența personală are capacitatea de a-i transforma și pe povestitori, și pe ascultători. La fel cum romanul s-a folosit cândva de experiențele societății urbane industrializate care nu erau pomenite în predici sau epistole sau poeme epice, memoriile – cu vocea lor unică, foarte personală – se confruntă cu problemele de familie într-un mod care pentru cititorii ulteriori este convingător. Cei buni îmi confirmă experiența într-o familie cu probleme. Ne hrănesc la fel ca pâinea Împărtășaniei, cu o hrană care pare să se transforme în carne.

Conform altor scriitori din propriul meu sondaj informal, *Clubul mincinoșilor* – și *Cherry* – este ciudată nu atât prin tonele de scrisori pe care le-a generat (binecuvântarea și blestemul unui bestseller), cât prin lungimea și intensitatea scrisorilor. În momentul culminant al primului ciclu de vânzări a cărții, când a stat luni întregi pe locul doi pe lista celor mai bine vândute cărți a *New York Times* (nu, nu a ajuns niciodată pe primul loc), primeam între patru sute și cinci sute de scrisori pe săptămână, iar acum numărul a scăzut între douăzeci și șaizeci, Dumnezeu știe din ce motive.

Câte dintre aceste scrisori începeau cu „N-am spus niciodată asta cuiva, dar...“? N-am numărat. O grămadă.

Bine, erau și multe cereri în căsătorie din închisoare – infractori care voiau să mă pună să scriu poveștile captivante ale arestării lor nedrepte pe care aveau să le semneze în timp ce se gândeau în plus la posibilitatea vizitelor conjugale. Dar cele mai multe scrisori veneau de la oameni obișnuiți care turnau povești despre neamurile lor în misive prelungi. Am primit fotografii de la școală și articole decupate din ziar și necrologuri, chiar și (într-un caz) fotocopia unui ordin de protecție. Mulți psihiatri mi-au scris susținând că le dăduseră unor clienți de-ai lor cartea mea și că le fusese de ajutor pentru a trata copiii abuzați sexual, alcoolismul și traumele timpurii.

Lectura *Clubului mincinoșilor* părea să declanșeze ceva în oameni.

— Cartea dumneavoastră a scos la iveală o mulțime de amintiri...

Sau:

— După ce am citit *Clubul mincinoșilor* m-am împăcat cu fratele meu...

Sau:

— Am pus pe hârtie unele dintre lucrurile prin care am trecut când tata s-a întors din Vietnam...

Sau:

— Nu-mi dădusem seama până acum că moartea de cancer a mamei mele mă rodea pe dinăuntru...

Aceasta e reacția la care visează orice scriitor, lucrul după care tânjeam când eram copil și scriam cu creioanele colorate pe un carton de Ziua Mamei – să-l branșeze pe cititor la o priză din adâncul mașinăriei lui psihice personale și să-l facă astfel să se angajeze într-un mod de viață mai simțitor.

Săptămâna trecută, într-un restaurant de duzină din Manhattan, am fost luată prin surprindere de ceea ce noi numim în familie un moment al *Clubului mincinoșilor*.

Tocmai îmi făcusem noi cunoștințe după un curs de yoga când a venit vorba despre cărțile de memorii. O femeie s-a oprit din unsul pâinii cu muștar și s-a întors către mine branșată.

— Trebuie să citești *Clubul mincinoșilor* de Mary Karr.

Era o actriță șmecheră de pe Broadway, iar pe fața ei se vedea tot zelul unui maestru în reclame televizate.

I-am spus:

— *Eu sunt* Mary Karr.

Moment în care a izbucnit în lacrimi, și-a cerut scuze și și-a tamponat ochii cu o batistă.

— Cartea ta mi-a schimbat viața.

Poate că sună a fanfaronadă și lăudăroșenie, dar este un fenomen suficient de obișnuit încât să merite o mențiune. Atâția cititori au început să plângă când s-au întâlnit cu mine încât obișnuiam să aduc o cutie cu șervețele la sesiunile de autografe. Am copt chiar o glumă care să detensioneze atmosfera, despre cât de dezamăgitoare era întâlnirea cu mine în carne și oase. Și când cineva mi-a spus (cum a făcut această femeie) că psihiatrul i-a dat cartea, i-am recomandat să-l dea în judecată pentru malpraxis, căci cartea nu vorbește tocmai despre campioni ai sănătății mintale. În timp ce ieșeam din restaurant, actrița mi-a strecurat cartea ei de vizită.

— Am o grămadă de povești să-ți spun, a zis.

Fără îndoială, poveștile ei nu vor face decât să reconfirme singurul dram de înțelepciune incontestabilă în privința rudeniilor pe care l-am dobândit de pe urma odiseei *Clubului mincinoșilor:* o familie disfuncțională este orice familie cu mai mult de un membru. Cu alte cuvinte, categoria în care mă simt uneori atât de singură ne cuprinde de fapt pe toți.

Dacă *Clubul mincinoșilor* a început prin a fi o scrisoare de dragoste către clanul meu nu-tocmai-perfect, a dat

naștere (în felul său) unor scrisori de dragoste din partea lumii. Prin publicarea lui s-a construit pentru mine – la vârsta mijlocie, pe neașteptate – lucrul după care tânjisem cu disperare pe când eram un copil visător care nu găsea alinare decât în lectură: acea așezare mitică de suflete-surori care înfloresc împreună împărtășind povești vechi – dintre cele care îți dau avânt și te eliberează, cele adevărate. Deci intrați, vă rog.

Mary Karr
Profesor de literatură Jesse Truesdell Peck
Universitatea Syracuse
decembrie 2004

Lui Charlie Marie Moore Karr
și J.P. Karr,
care m-au învățat să iubesc
cărțile și poveștile, în această ordine

Avem propriile secrete și nevoi de a mărturisi. Poate ne amintim cum, în copilărie, la început adulții vedeau prin noi și în noi, și ce realizare a fost când, cu frică și cutremur, am reușit să spunem prima minciună și să descoperim, pentru noi înșine, că în anumite privințe suntem iremediabil singuri și să înțelegem că în teritoriul nostru lăuntric nu pot fi decât urmele propriilor pași.

R.D. Laing,
Sinele divizat

mulțumiri

Amanda Urban, agentul meu de la ICM, a fost prima care m-a îndemnat să scriu proiectul pentru această carte. Apoi Nan Graham a cumpărat-o pentru Viking. Munca ei în calitate de editor și prietenă dragă și entuziast pasionat s-a dovedit a fi neprețuită. Ditto pentru Courtney Hodell, tot de la Viking. Sora mea, Lecia Harmon Scaglione, a confirmat veridicitatea celor scrise de mine. James Laughlin de la New Directions mi-a dat de asemenea un impuls necesar. În calitate de cititori finali, Tobias și Catherine Wolff au lucrat repede și incisiv și fără a fi răsplătiți. Sunt recunoscătoare pentru toate aceste lucruri.

Mulțumesc de asemenea Fundației doamnei Giles Whiting pentru un Premiu al Scriitorilor de care aveam mare nevoie și Institutului Mary Ingraham Bunting de la Colegiul Radcliffe pentru bursa acordată.

Mama nu a citit această carte decât când am terminat-o. Însă, timp de doi ani, a răspuns întrebărilor pe care i le-am pus la telefon și prin e-mail și a făcut căutări pentru mine, chiar când era bolnavă. A încurajat fără rezerve această lucrare, chiar dacă o bună parte din poveste o doare. Bravura ei în această privință e lăudabilă. Sprijinul ei e lucrul cel mai important.

partea I

nimic nu contează în afară de calitatea
afecțiunii –
în cele din urmă – asta a lăsat urma în minte
dove sta memoria

Ezra Pound,
Canto LXXXVI

unu

Cel mai pregnant îmi amintesc un moment izolat înconjurat de întuneric. Aveam șapte ani și medicul nostru de familie era în genunchi în fața mea, pe salteaua pusă pe podeaua goală pe care stăteam. Era îmbrăcat cu o cămașă galbenă de golf descheiată la nasturi, astfel încât pe piept i se vedeau smocuri de păr în V. Nu-l mai văzusem decât în cămașă albă scrobită și cravată gri. Schimbarea mă neliniștea. Trăgea de poala cămășii mele de noapte preferate – un model cu floricele albastre din Texas în buchețele mici, legate cu panglică de un câmp de bumbac alb scămoșat. Îmi îndoisem genunchii sub ea ca să fac un cort. Ar fi putut foarte ușor să mi-o scoată peste cap dintr-o mișcare, dar ceva îl făcea să fie blând.

— Arată-mi semnele, a spus. Haide. N-o să-ți fac rău.

Avea ochi albaștri apoși în spatele unor ochelari groși și o mustață care arăta ca o omidă.

— Te rog? Scoate-ți asta și arată-mi unde te doare, a spus.

Ținea o bucată din poală între degetul mare și arătător. Nu plângeam și nu-mi amintesc să mă fi durut în vreun fel, dar îmi vorbea cu vocea rugătoare pe care o folosea când ascundea la spate un ac lung. Îmi plăcea de el, dar nu prea aveam încredere în el. Camera pe care

o împărțeam cu sora mea era întunecoasă, dar nici nu mă gândeam să-mi ridic cămașa de noapte cu toți străinii care mișunau prin sufragerie.

A fost nevoie de trei decenii ca acel moment să se dezghețe. Vecinii și familia m-au ajutat să transform acel diapozitiv luminos într-o panoramă. Cadrul patului sprijinit de peretele din spatele doctorului arăta înfricoșător, ca un păianjen în întuneric. Într-un colț, dulapul cu sertare era răsturnat pe spate ca o broască țestoasă eșuată pe uscat, cu sertarele azvârlite primprejur. Erau teancuri de haine împrăștiate, puzzle-uri, benzi desenate și Cărțile Aurii* pe care puteam fi sigură că mama le va cumpăra la coadă la supermarket dacă rămâneam în căruț. În cadrul ușii se vedea forma enormă luminată din spate a șerifului Watson, care o ținea în brațe pe sora mea, pe atunci de nouă ani, cu un braț robust. Era îmbrăcată în pijamaua ei roz și își ținea picioarele încolăcite în jurul taliei lui. Se juca cu insigna lui, cu o concentrare prea intensă față de cât ar fi interesat-o în mod normal așa ceva. Chiar și la acea vârstă avea o atitudine cinică față de orice fel de autoritate. Era cunoscută pentru că își bătea joc de călugărițe în public și era impertinentă cu profesorii. Dar vedeam că își zugrăvise o expresie respectuoasă pe față. Pălăria de cowboy a șerifului făcea ca detaliile expresiei lui să rămână ascunse în umbră, dar am ghicit un fel de început blând de zâmbet pe care nu i-l văzusem niciodată.

Mi se înmuiau genunchii de frica șerifului, din cauza tendinței tatălui meu de a se lua la bătaie. Dădea la o parte ușa din spate cu încheieturile zgâriate și sângerând, apoi se ghemuia în timp ce ne dădea instrucțiuni, mie și Leciei (al cărei nume îl pronunța, cum ar vrea ea să precizez, „Lisa").

* Golden Books, cărți pentru copii în SUA (n.t.).

— Dacă vine șeriful pe aici, îi ziceți că nu m-ați văzut de niscai zile.

De fapt, șeriful nu a venit niciodată, deci capacitatea mea de a minți cu sânge-rece în fața organului legii nu a fost niciodată pusă la încercare. Însă simpla lui prezență în acea seară m-a umplut de un sentiment ciudat: *Am făcut ceva rău și uite c-a venit șeriful.* Dacă în acea seară aș fi avut o voce sau dacă cineva de prin preajmă ar fi vrut să asculte, probabil că asta aș fi spus. Dar când ești copil și se întâmplă ceva important, nu ești băgat în seamă mai mult decât o mobilă.

Abia cu timpul panorama s-a animat, ca o scenă de film cu o bulă de cristal care se transformă din vârtejul cețos și confuz într-o imagine clară. Oamenii au început să facă mici mișcări distincte; apoi toată scena a prins deodată ușurel viață. Maxilarul șerifului Watson se afunda în lumină și se întorcea în umbră cu o anumită regularitate în timp ce-i spunea lucruri pe care nu le auzeam surorii mele blonde, care deodată se purta ca un îngeraș. Niște pompieri îmbrăcați în impermeabile galben-canar au început să se miște în camera alăturată și degetele groase ale doctorului Boudreaux au început din nou să frece cămașa mea de noapte pătată, cum făceau doamnele în vârstă când testau produsele textile de la vreun magazin de ocazie. Afară trebuie să fi fost o ambulanță, pentru că din când în când camera era măturată de triunghiuri mari de lumină roșie. Aproape le simțeam cum mi se mișcă pe față, iar în fereastră, printr-o pânză de caprifoi, îmi vedeam propria curte în flăcări ca acelea de la un foc de tabără după un meci de fotbal.

Și volumul serii a început să crească. Oameni cu cizme grele tropăiau prin casă. Cineva a oprit sirena ambulanței. Ușa din spate s-a deschis și s-a trântit. Câinele tatălui meu, Nipper, mârâia jos și-și zornăia lanțul în curte. Era

un câine ursuz, învățat să bea bere și să muște străinii. Se știa că sărea pe fereastra unui camion aflat în mers ca să fugărească și să se bată cu orice câine pe care-l vedea. Odată omorâse câinele chihuahua al unei doamne, apoi îl scuturase ca pe o cârpă în timp ce tata încerca să-l convingă să iasă din garajul ei, iar ea țipa și plângea. Când o voce necunoscută i-a spus unui pui de cățea să se dea din drum, am știut că era vorba despre Nipper, care în acea noapte a dispărut în mlaștina din estul Texasului – sau mai degrabă, cum s-a gândit mai târziu sora mea, în camera de gazare de la adăpostul local pentru animale. În tot cazul, nu l-am mai văzut niciodată, ceea ce mie mi-a convenit. Câinele mă mușcase de mai multe ori.

Alte uși trântite, zgomot de cizme și sunetul de frecvențe radio din mașina de pe stradă.

— Haide, draga mea, a spus doctorul Boudreaux, arată-mi semnele. N-am de gând să-ți fac niciun rău.

Eu tot așteptam să stabilesc contactul vizual cu sora mea, ca să-mi dau seama ce să fac, dar ea privea fix la insignă.

Nu-mi amintesc să fi vorbit. Probabil că în cele din urmă i-am spus doctorului Boudreaux că nu aveam nicio urmă. Și nu aveam. Mi-a luat multă vreme să-mi amintesc cu siguranță acest lucru și chiar mai multă pentru a-mi duce amintirea de la acel unic loc în timp spre restul vieții mele.

În momentul următor, mă ducea de acolo șeriful Watson. O ținea în continuare în brațe pe Lecia, care hotărâse să se prefacă adormită. Ochii mei erau la nivelul curelei la care avea pistolul de serviciu și un mic baston de piele care trebuie să fi fost încă de pe atunci ilegal în Texas. Era de forma unei lacrimi negre imense. Am rezistat impulsului de a-l atinge. Lecia și-a ținut tot timpul fața lipită de gâtul lui, însă știam că se preface că doarme.

Avea un somn de pisică și acum era destul scandal încât să o țină trează. Șeriful mă ținea de mâna stângă. Cu cea liberă, m-am întins și am ciupit-o de glezna murdară. Tare. A încercat să mă lovească cu piciorul, apoi și l-a tras departe de mine și s-a ghemuit la loc în somnul ei prefăcut pe pieptul lui.

Polițiștii de circulație și pompierii stăteau răspândiți cu inerția inexpresivă a oaspeților neinvitați care au de gând să rămână multă vreme. Cineva făcuse un ibric de cafea care învăluia cu aroma boabelor vaga duhoare chimică a benzinei arse din curte. Bărbații din camera de zi au făcut un ocol mare în jurul grupului nostru și au pornit-o spre bucătărie.

Știam că niciunul dintre părinții mei nu avea să vină. Tata lucra în schimbul trei și șeriful a spus că adjunctul lui se dusese cu mașina la centrală ca să încerce să dea de el. Mama fusese Luată – ne-a spus mai departe – pentru că era Nervoasă.

Aici ar trebui să explic că în graiul din estul Texasului, Nervos era folosit cu egală acuratețe pentru orice – de la rosul cronic al unghiilor până la psihoza totală. Domnul Thibideaux, cel din capătul străzii, le zburase căpățânile soției sale și celor trei fii și apoi dăduse foc casei, înainte să fixeze țeava puștii sub propriul maxilar și să apese trăgaciul cu degetul mare de la picior. Îmi petreceam serile de sâmbătă în acea casă cu fiica lui, o majoretă destul de populară de la gimnaziu, și nu-mi amintesc nimic despre domnul Thibideaux, decât că avea o tunsoare militărească și o căutătură aspră. Lucra la rafinărie, ca Tata, și era de asemenea diacon la Biserica Baptistă.

Aveam douăzeci și ceva de ani când domnul Thibideaux și-a ucis familia. Îmi plăcea să-mi spun că sunt poetă și-mi făcusem obiceiul să citesc texte clasice (în traducere, bineînțeles – am fost o elevă leneșă). Mergeam cu cursa